

Ime in priimek:

Razred/Letnik:

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu
kompetenčno usmerjenemu pisnemu
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Oktober 2023

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1
Podatki za **kandidatke/kandidate**

Napotki h kompenzacijskemu izpitu za kandidatke/kandidate

Spoštovana kandidatka, spoštovani kandidat!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil v izpitnem pogovoru; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija*, *reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo, ki se ocenjuje po teh merilih:

- ustrezna zgradba govornega prispevka
- uporaba v dialoškem delu navedenih vsebin in refleksija o njih
- stvarna pravilnost
- logika argumentov
- vsebinska in jezikovna usmerjenost k naslovniku
- situaciji ustrezno izražanje

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut. Kot pripomoček lahko uporabljate slovar.

Za pozitivno oceno ustnega kompenzacijskega izpita morajo biti zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Mnogo uspeha!

Tema: France Prešeren: *Učenec*

Preberite pesem Franceta Prešerna *Učenec* (1832) (priloga 1).

Nato **obdelajte** naslednje delovne naloge:

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	Povzemite vsebino pesmi <i>Učenec</i> .	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
2.	Razčlenite notranjo zgradbo pesmi <i>Učenec</i> .	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 4 minute
3.	Analizirajte jezik in stil pesmi.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
4.	Prenesite pesem v sodobni čas in jezik in jo preoblikujte v besedilo sodobnega učenca/sodobne učenke.	Zahtevnostno področje 2 <i>Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: približno 5 minut
5.	Pred izpitno komisijo v obliki kratkega referata predstavite Prešernovo pesem <i>Učenec</i> . Pri tem <ul style="list-style-type: none"> – analizirajte izjave o učenju v Prešernovi pesmi, – zavzemite stališče do njih, – povežite izpoved pesmi z lastnimi izkušnjami. 	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

Priloga 1

France Prešeren: *Učenec* (1832)

Klel je neki mlad učenec
pust na pepelnično jutro,
te besede je govoril
v jezi svoji tisto uro: 4

»O, predpust¹, ti čas presneti,
da bi več ne prišel v drugo!
Ti med mater³ne petice²
si poslal požrešno kugo, 8
si mošnjico mi rejeno³
d'jal popolnoma na suho;
stari oča se bo praskal,
gledala bo mati čudno, 12
malo pénezov⁴ poslala,
dokaj bosta mi naučkov;
vendar to bi še prenesel,
to še ni največje hudo. 16

O, predpust, ti čas presneti,
da bi več ne prišel v drugo!
Sem obesil zavolj tebe
dokaj časa uk na kljuko; 20
treba prečuvati⁵ bode
več noči s prižgano lučjo,
dolgo si glavo beliti,
da popravim spet zamudo; 24
vendar to bi še prenesel,
to še ni največje hudo.

O, predpust, ti čas presneti,
da bi več ne prišel v drugo! 28
Si omožil⁶ dokaj deklic,
in med njimi mojo ljub³co,
mlado deklico nezvesto,
lepo Reziko nemškuto⁷, 32
za katero rad bi dal bi
kri, življenje, svojo dušo. –
Da si njo mi ti omožil,
oh, to je največje hudo!« – 36

Vir: Poezije doktorja Franceta Prešerna. Uredil, uvod in razlago napisal dr. Anton Slodnjak.
Tretja izdaja. V Ljubljani: Prešernova družba 1976, str. 48.

Razlaga besed:

- ¹ **predpust:** čas pred pustnim torkom
² **petice:** srebrn avstrijski kovanec za pet grošev
³ **mošnjico rejeno:** debelo denarnico
⁴ **pénez:** denar manjše vrednosti
⁵ **prečuvati:** prebedeti, ne spati, ostati pokonci
⁶ **omožiti:** poročiti se (za žensko); gl. oženiti se (za moškega)
⁷ **Reziko nemškuto:** Nemko Reziko. Najbrž neka pesnikova dunajska znanka.

INFORMACIJE:

France Prešeren (Vrba na Gorenjskem, 1800 – Kranj, 1849): slovenski pravnik in pesnik

Pesem *Učenec* je prvič izšla v *Ilirskem listu* 14. januarja 1832.

Pesem je po obliki **romanca**. Značilno za romanco, ki izvira iz Španije, je, da je tematika obdelana na bolj lahkoten, celo humoren način. Razlika s klasično romanco je v tem, da konec ni ravno tragičen, ima pa pogosto moralno tendenco. Predpisana oblika: daljše kitice s štiristopičnimi troheji in asonancami (ujemanje besed v samoglasniku na koncu ali znotraj verza; tukaj ženske asonance v vsakem drugem verzu).

Vir: Kmecl, Matjaž: Mala literarna teorija. 4., popravljena in dopolnjena izd. Ljubljana: Mihelač in Nešovic 1995.